

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Προσχολικής Εκπαίδευσης
2018–2019, στη βάση του Αναλυτικού
Προγράμματος Προσχολικής Εκπαίδευσης 3–6 ετών

Θέμα: Γλωσσική Αγωγή

Επιμορφώτριες: Δρ. Θεώνη Νεοκλέους & Κα. Άννα Σελιά
(σε συνεργασία με τη Δρ. Σταυρούλα Κοντοβούρκη)

Τμήμα Επιστημών της Αγωγής
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Δομή Συνάντησης

1. Επιμόρφωση στη Γλωσσική Αγωγή

- Προβληματισμοί
- Στόχοι/Επιδιώξεις

2. Γλωσσική Αγωγή και Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής 2016 – Επιδιώξεις

3. Επιχειρώντας το σχεδιασμό μαθησιακών εμπειριών:

- στη βάση ενός κειμένου/υλικού
- στη βάση μιας ευρύτερης θεματικής

4. Συζήτηση

1. Επιμόρφωση στη Γλωσσική Αγωγή

Προβληματισμοί σε σχέση με τη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο...

- ...
- ...
- ...

Ποιοι/ες οι μεσοπρόθεσμοι/ες
(προσωπικοί/ές) σας στόχοι/επιδιώξεις
σε σχέση με το γλωσσικό μάθημα;

- ...
- ...
- ...

2. Γλωσσική Αγωγή και Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής 2016 – Επιδιώξεις

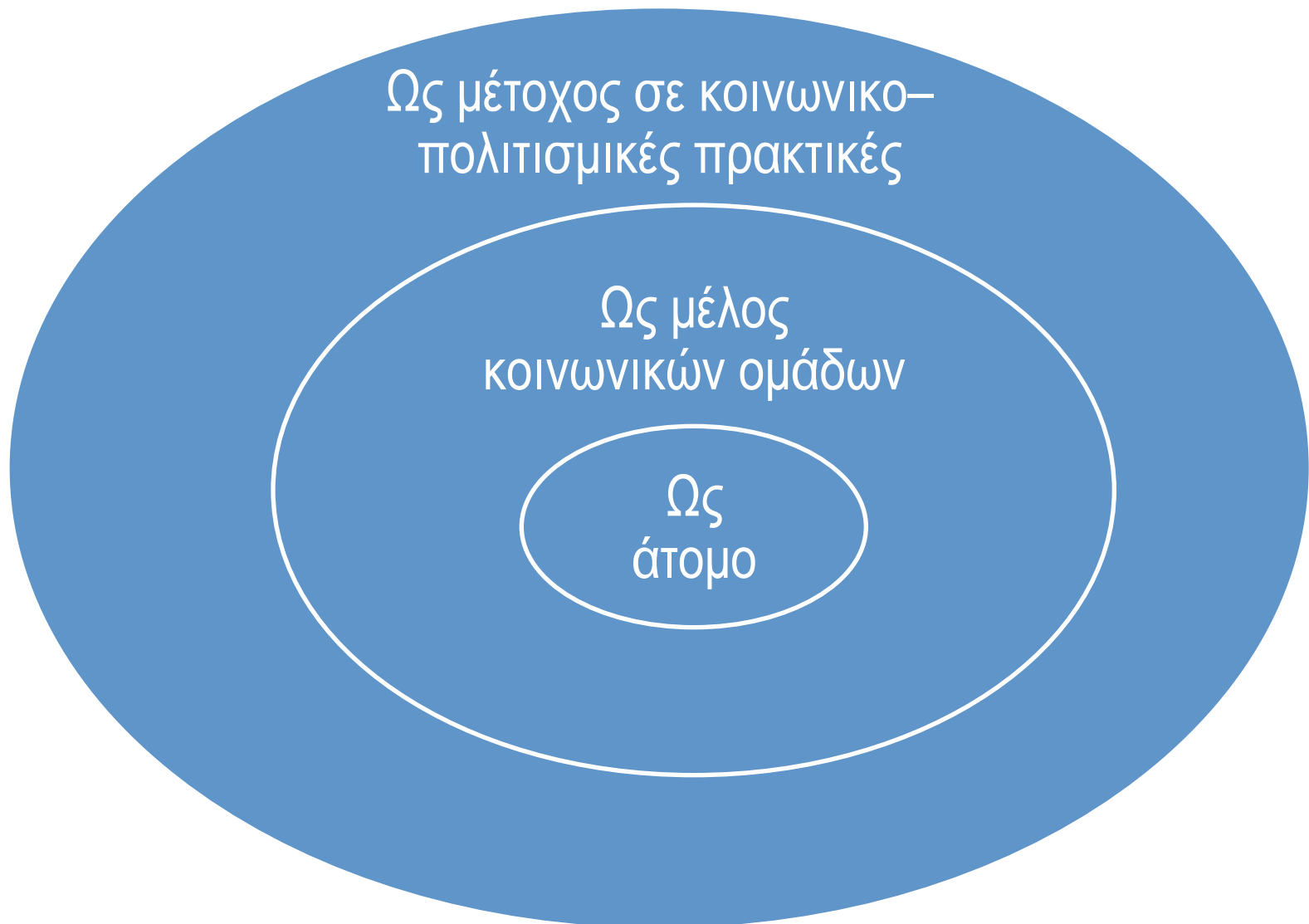
Σκοπός της γλωσσικής αγωγής ΑΠ Προσχολικής

Σκοπός της γλωσσικής αγωγής κατά την πρώτη σχολική περίοδο είναι να προσφέρει τις κατάλληλες εμπειρίες μέσα στα πλαίσια των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων των παιδιών, ώστε αυτά να **κοινωνικοποιηθούν γλωσσικά και να αναπτύξουν εγγράμματες ταυτότητες** που συνδυάζουν ικανότητες επικοινωνίας (λεκτικής και μη) και δεξιότητες διαφοροποιημένης χρήσης του λόγου (**προφορικού και γραπτού**).

Η ανάπτυξη της γλώσσας και η δυνατότητα επικοινωνίας ενισχύονται κυρίως μέσα από τις επαφές με τους άλλους **εντός τάξης** και σε κοινωνικο—πολιτισμικά **πλαίσια πέρα από αυτή**.

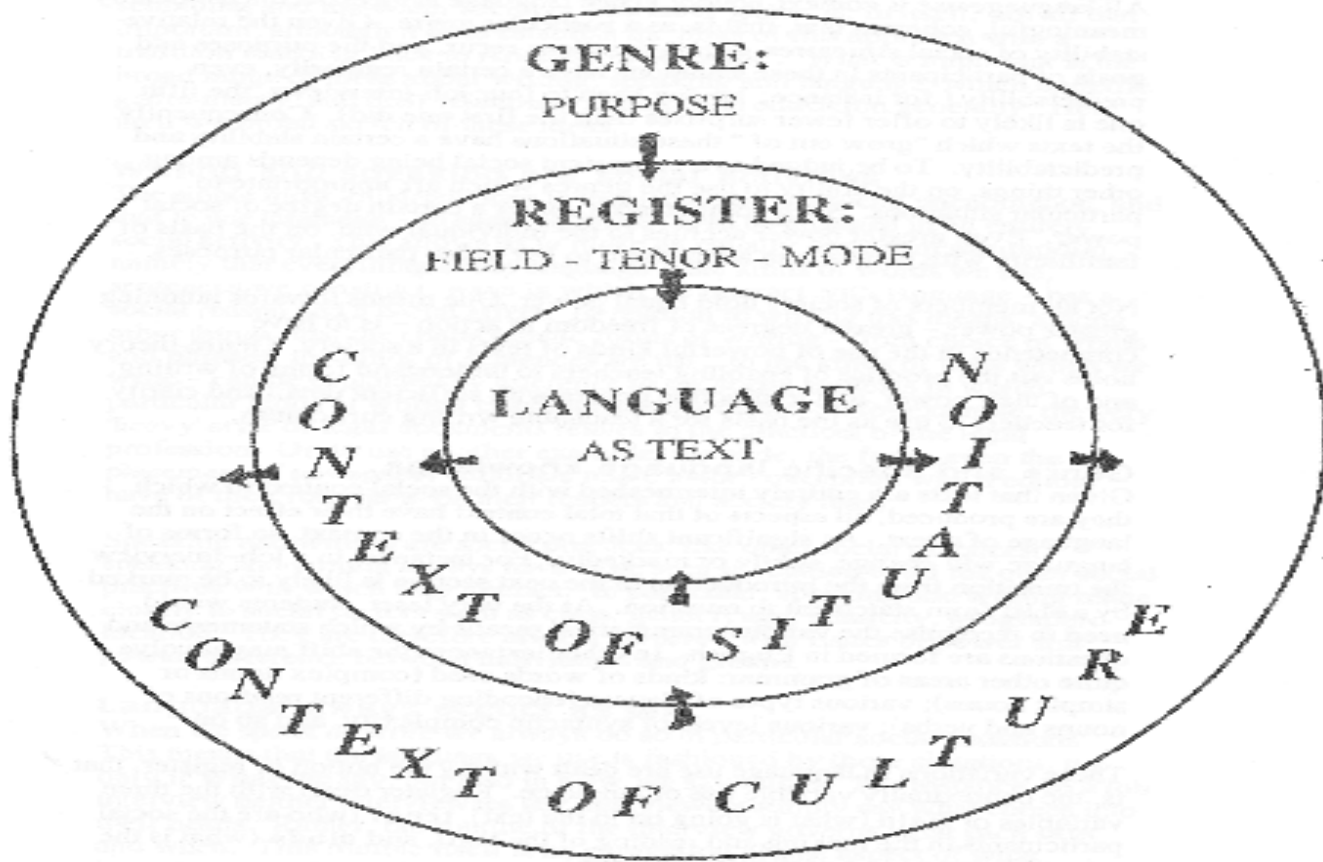
Ως εκ τούτου, η γλωσσική αγωγή (συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δεξιοτήτων γραμματισμού) αναγνωρίζει και καλλιεργεί τον ιδιαίτερο τρόπο που το κάθε παιδί αναπτύσσεται ως άτομο και κοινωνικοποιείται σε περιβάλλοντα πλούσια σε λόγο, τον οποίο αξιοποιεί με ευέλικτο και δημιουργικό τρόπο ώστε να προσαρμοστεί και να ανταποκριθεί σε μεταβαλλόμενες συνθήκες επικοινωνίας και συμμετοχής σε ποικίλες κοινωνικές πρακτικές.

Το παιδί...

Η γλώσσα

ως σύστημα, ως χρήση και ως κοινωνική πρακτική

(Macken, Kalantzis, Kress, Martin & Cope, 1989)

Η γλώσσα

ως σύστημα, ως χρήση και ως κοινωνική πρακτική

«Η εκπαιδευτική διαδικασία ασχολείται (ή θα έπρεπε ιδανικά να ασχολείται) κατεξοχήν με την επικοινωνιακή ικανότητα, διευρύνοντας τα **περικείμενα** στα οποία μπορούν οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα και καλλιεργώντας το γλωσσικό ρεπερτόριο που είναι απαραίτητο για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις διαφορετικών περικειμένων»

Γούτσος (2012:80)

Παιδαγωγικά κατάλληλες εμπειρίες που στόχο έχουν να στηρίξουν τα παιδιά ώστε να:

- συμμετέχουν σε συζητήσεις παίρνοντας διαδοχικά το λόγο – ρόλοι ομιλητή και ακροατή.
- διατυπώνουν συναισθήματα, απόψεις και αποφάσεις, να δίνουν εξηγήσεις και να επιχειρηματολογούν ώστε να πείσουν για τις επιλογές τους.
- διηγούνται προσωπικές εμπειρίες και να αφηγούνται παραμύθια ή ιστορίες.
- περιγράφουν αντικείμενα και γεγονότα.
- συγκρίνουν απόψεις, κείμενα και εμπειρίες, συνδέοντάς τις με τον εαυτό τους και τον κόσμο όπως τον γνωρίζουν.

- αντιλαμβάνονται ότι η **δόμηση νοημάτων** είναι μια δυναμική διαδικασία, που ενημερώνεται από τις άμεσες διαδραστικές εμπειρίες και από εδραιωμένες κοινωνικές παραδοχές.
- αναγνωρίζουν ότι η επικοινωνία πραγματοποιείται μέσω διαφορετικών **σημειωτικών τρόπων** (γλώσσας αλλά και εικόνας, ήχου, κίνησης, ανθρώπινου σώματος).
- εκφράζονται μέσω γλώσσας ή/και άλλων σημειωτικών μέσων λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του επικοινωνιακού πλαισίου.
- αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν διαφορετικές χρήσεις και λειτουργίες του περιβάλλοντα γραπτού λόγου.
- αξιοποιούν γλωσσικά και ψηφιακά μέσα για έκφραση και επικοινωνία.

ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
Το ευρύτερο πλαίσιο δεξιοτήτων, ικανοτήτων, γνώσεων, εμπειριών και στάσεων που αφορούν συγκεκριμένο τομέα ανάπτυξης ή γνωστικό αντικείμενο	Οι δεξιότητες, ικανότητες, γνώσεις, εμπειρίες και στάσεις που αναμένεται να καλλιεργήσουν τα παιδιά κατά τη διάρκεια της προσχολικής περιόδου	Το εύρος των εξελικτικών εμπειριών που αναμένεται να βιώσουν τα παιδιά για να αναπτύξουν τις προσδοκώμενες δεξιότητες, ικανότητες, γνώσεις και στάσεις	Ενδεικτικοί τρόποι υποστήριξης της ανάπτυξης και οργάνωσης της μαθησιακής διαδικασίας.

Καλλιέργεια Γλωσσικών Δεξιοτήτων

Ακρόαση (και
Κατανόηση)

Ομιλία

Γραφή/
Γραπτός λόγος

Ανάγνωση/
Κατανόηση

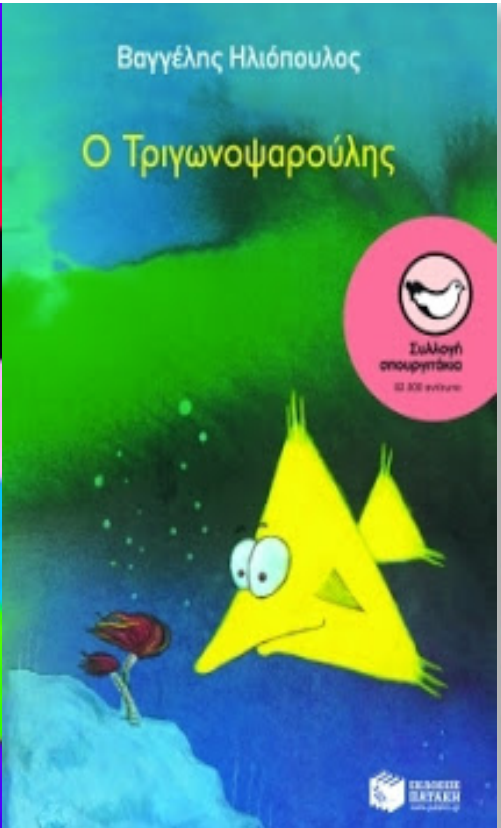
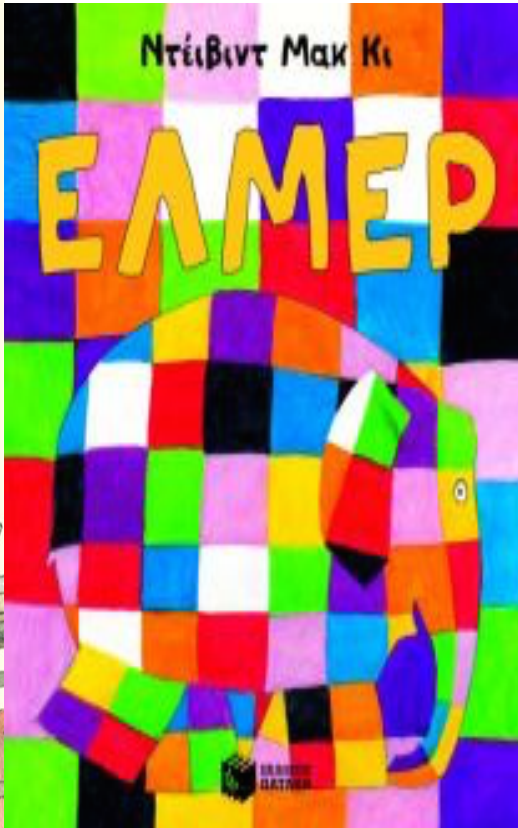
Μέσα & Υλικά:
Κείμενα/Αντικείμενα

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ ΕΛΕΝ ΟΞΕΝΜΠΕΡΥ

Τα τρία μικρά λυκάκια

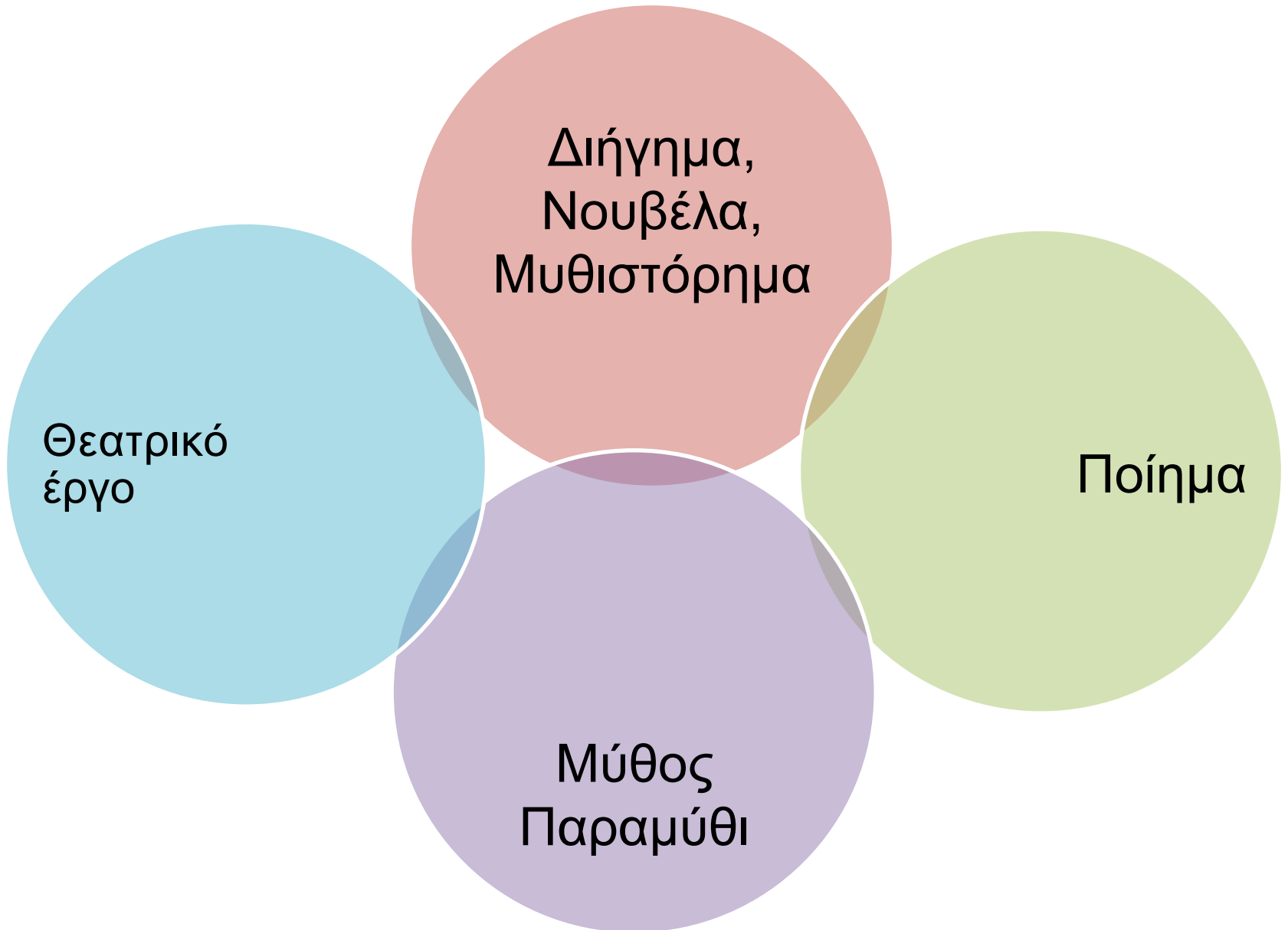
Μια πανηγυρική τριτοβάθμια έκδοση ενός κλασικού πλέον βιβλίου

Παραμύθια

Είδη λογοτεχνικών κειμένων

Είδη χρηστικών κειμένων

- Προσκλήσεις
(γάμου, βάπτισης,
γενεθλίων)
- Επιστολές
- Αιτήσεις
- Λογαριασμοί
- Διαλέξεις
- Σημειώσεις
- Ανακοινώσεις
- Πινακίδες
- Διαφημιστικά
- Αφίσες
- Εισιτήρια
- Ταυτότητες
- Διαβατήρια
- Ημερολόγια
- Συνταγές
- Άρθρα
- Δελτία καιρού
- Ειδήσεις
- Συνεντεύξεις
- Διαφημίσεις
(έντυπες, ηλεκτρονικές)
- Κ.λπ.

Πολυτροπικότητα: ο όρος υποδηλώνει ότι η **νοηματοδότηση** ενός οποιουδήποτε κειμένου συντελείται **μέσω πολλών σημειωτικών τρόπων** (modes) – ούτως ή άλλως, το γλωσσικό δεν αποτελεί το μοναδικό σημειωτικό σύστημα.

Κάθε κείμενο είναι ένα πολλαπλό σύστημα τρόπων.

Στα προφορικά κείμενα, η στάση του σώματος, οι χειρονομίες, η έκφραση του προσώπου, το χαμόγελο, το σφίξιμο των χειλιών κ.λπ. παίζουν σημαντικό ρόλο στην επικοινωνία, όπως και σ' ένα γραπτό κείμενο οι φωτογραφίες, οι χάρτες, τα σχεδιαγράμματα, και οτιδήποτε άλλο το συνοδεύει, όπως και ο τύπος, το μέγεθος ή το χρώμα της γραμματοσειράς.

[Περισσότερες πληροφορίες στο άρθρο της Ελένης Χοντολίδου, διαθέσιμο στον παρακάτω σύνδεσμο. Το συγκεκριμένο άρθρο είναι ελεύθερη απόδοση της ομιλίας της Χοντολίδου *Rhetorics of the Science Classroom: a multimodal approach*-an ESRC funded project/mid-project consultative meeting. Ινστιτούτο Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Λονδίνου, Ιούνιος 1998.

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/thematikes/print/3/index.htm>

Δραστηριότητα

Έχοντας συζητήσει την έννοια της **πολυτροπικότητας**, σε ποια στοιχεία των παρακάτω κειμένων θα εστιάζατε;

(1) Διαφήμιση MAGNUM

(2) Menu Get Fresh

≡ get fresh

Our Menu

Πρόγευμα

The Yogi Pot (N)			
Μικρό €2.75	Μέτριο €3.25	Μεγάλο €3.75	
Γκρανόλα, γιαούρτι, μπανάνα, ανανάς, μέλι			
ΤΗ ΦΤΙΑΣΕΤΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΑΣ YOGI POT			
Μικρό €3.00 Μέτριο €3.50 Μεγάλο €4.00			
1 ΔΙΑΛΕΞΤΕ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΘΕΛΕΤΕ γκρανόλα, γιαούρτι, μέλι			
2 ΠΡΟΣΘΕΤΕ ΓΑΛΑ Η ΓΙΑΟΥΡΤΙ άπαχο γάλα, γιαούρτι, γάλα αμυγδάλου			
3 ΔΙΑΛΕΞΤΕ ΜΕΧΡΙ 2 ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ μπανάνα, ανανάς, μήλο, αχλάδι, ακτινίδιο (εφόσον, ροδί στην εποχή του)			
4 ΠΡΟΣΘΕΤΕ ΜΕΧΡΙ 2 ΓΑΡΝΙΡΙΣΜΑΤΑ μέλι, μαρμελάδα εποχής, σιρόπι αγούρας, σιρόπι σφένδαμου, κομπόστα από μπανάνα, φράντζα, σοκολατάκια, κανέλα, αμύγδαλα, καρδιά, χαλκεπιανά Αγίνης, σπόροι chia			
BIRCHER POT NEO (N)			€3.25
βρώμη και σπόροι chia μουλιασμένα σε χυμό μήλου, αναμεμιγμένα με γιαούρτι, φρούτα, χαλκεπιανά Αγίνης, αποξηραμένα κράνμπερι και μέλι			
ORANGE AND DATE POT NEO (N)			€2.75
γιαούρτι, φρέσκο πορτοκάλι, μέλι, φράντζα, χαλκεπιανά Αγίνης, φρέσκα δάφουλα			
THE BLUEBERRY POT NEO (N)			€3.00
γκρανόλα, γιαούρτι, κομπόστα από μπλουζμπέρι			
PORRIDGE BREAKFAST POT (N)			€3.75
βρώμη σε ζεστό γάλα γαρνιρισμένη με μπανάνα και maple syrup επιλογή για βίγανες: γάλα αμυγδάλου			
FRUIT SALAD (NEO ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΜΕΤΕΩΣ)			€2.00
ποικιλία εποχικών φρούτων			
JUST FRUIT (NEO ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΜΕΤΕΩΣ)			€1.50
συνήθως ανανάς			
Pastries			
Κρουασάν σοκολάτας*			€1.50
Κρουασάν βουτύρου*			€1.50
Αγγλικά Μάρινς			€1.00
ME ΓΕΜΙΣΗ Φίλοι για Κρουασάν Βουτύρου ή Αγγλικά Μάρινς			
Τυρί	€0.50	Τυρί & Μπέικον	€1.00
Τυρί & Ντομάτα	€0.50	Μπέικον & Αυγό	€1.00
Τυρί Μπρι & Μαρμελάδα	€1.00	Καπνιστός Σολομός & Κρεμμύδες Τυρί	€1.50
Melts			
Ham & Cheese NEO		Additional Charge	
premium χαμ, τυρί ένταμι και μπιστοκέα σε ψωμί με προζύμι			
			€3.50
Molten Melt (N)			
τυρί ένταμι, μπιστοκέα, αλάτι worcestershire σε ψωμί με προζύμι			
			€3.00

Καφές & Τσάι

Ζεστός Καφές			
	S	M	L
Cappuccino	€1.70	€2.25	€2.75
Latte	€1.80	€2.50	€3.00
Filter Coffee	€1.50	€2.00	€2.50
Americano	€1.50	€2.00	€2.50
Espresso	μονός €1.00	διπλός €1.50	
Ζεστό Τσάι			
	M	L	
Ινδικό Chai Latte	€2.50	€3.00	
Τσάι	€1.35	€1.70	
Επιλέξτε από τη συλλογή μας: Assam με βανίλια, English breakfast, Earl Grey, Πρόσινο Τσάι με αλόε vera, Πρόσινο Τσάι με φρούτα, Χαμηλάι, Detox, Πρόσινο τσάι χωρίς καφεΐνη.			
Κρύος Καφές			
	M	L	
Espresso Freddo	€2.25	€2.75	
Cappuccino Freddo	€2.50	€3.00	
Frappe (με βιολογικό καφέ Clipper)	€2.50		
Ice Latte	€2.75	€3.25	
Ice Blended Coffee	€2.75	€3.25	

Επιλογές για βίγανες:
Επιλέξτε γάλα αμυγδάλου αντί κανονικό γάλα.
Δοκιμάστε τις ενάλλακτικές μας λύσεις για τη διατροφή: μέλι, maple syrup, σπόροι
αγούρας (agave nectar).
Μπορούμε να προσέχουμε βιολογική σοκολάτα σε αρτοποιήματα από τους
καφέδες. Ανάλογη τιμή (επιπλέον χρέωση €0.50).

ΟΔΗΓΟΣ ΑΛΛΕΡΓΙΩΝ

Επιλογές		
V = για χορτοφάγους	DA = τσιμέντο	SE = περιέχει σιτάρι
GL = για βίγανες	NS = πρωτεΐνες	S = περιέχει σπόρους
W = χωρίς γλουτένη	LS = ελαφρώς αλκοόλ	N = περιέχει ή μπορεί να περιέχει ζώη ή/και καρκιν
★ = προτείνουμε		

- Αν οι τηλεφωνικές μας γραμμές είναι απασχολημένες μπορείτε να παραγγείτε μέσω email: order@getfresh.com.cy
- Ελάχιστο ποσό παραγγελίας €6.00. Ισχύει MONO για παραγγελίες μεταξύ των ωρών 12:00 and 14:00.
- Όλα τα κρέατα σάντουιτς και σαλάτες από τα φρεσκά μας θα είναι σε προσφορά από 1.00€ - 1.50€, μεταξύ των ωρών 16:00 μέχρι 17:00.
- Για να ενημερωθείτε για το τι νέο συμβαίνει στο Get Fresh, ρίξτε μια ματιά στο Facebook: www.facebook.com/GetFreshCy
- Στο facebook ανεβάζουμε προσφορές, ειδικά μενού του μήνα, σούσις και μαγειρευτά της ημέρας και ώρες λειτουργίας.
- Διαφορετικά μπορείτε να λαμβάνετε με mail τις προσφορές του μήνα κάνοντας μια εγγραφή στην ιστοσελίδα μας: (www.getfresh.com.cy) Σας υποσχόμαστε ότι δεν θα σας στείλουμε spam!

Get Fresh - Κέντρο της Λευκωσίας: Αυδούρα Δημητρίου 4DE
Οδός Αιτωλικών, 7:30-17:00 (Δευτέρα - Παρασκευή) / 9:00 - 15:30 (Σάββατο)
Get Fresh - Business District: Ανωσόρος Αρμεσού 2
(δίπλα από το Aluminium Tower)
Οδός Αιτωλικών, 7:30-16:00 (Δευτέρα - Παρασκευή)

Delivery & Take away - 224fresh (22437374) / 07:30 - 17:00

3. Επιχειρώντας το σχεδιασμό μαθησιακών εμπειριών

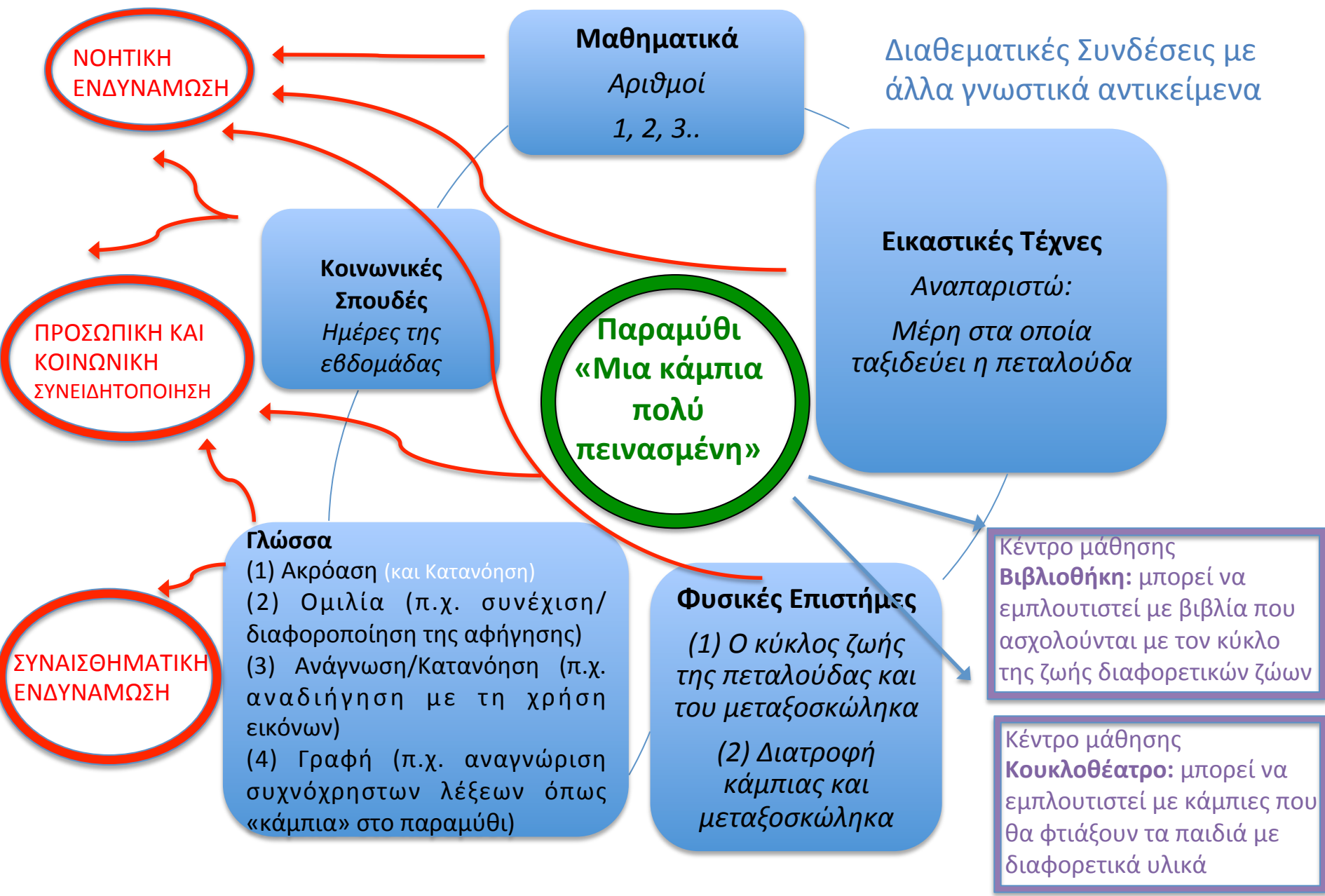
Τρόπος εργασίας...

Σχεδιασμός μαθησιακών εμπειριών / ανάπτυξη
πλαίσιου δραστηριοτήτων με βάση:

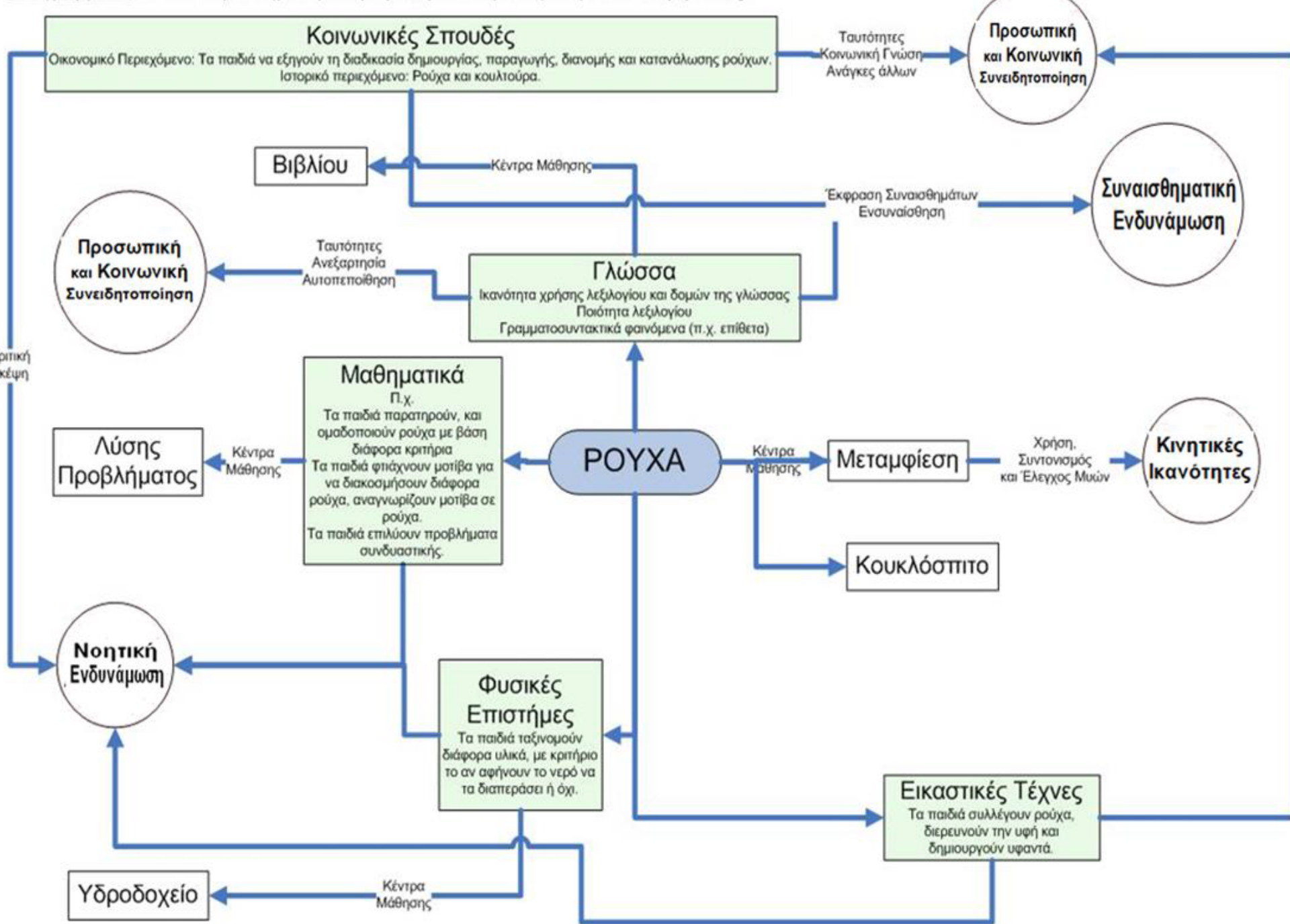
(α) ένα θέμα ευρύτερου ενδιαφέροντος

(β) ένα κείμενο

Ιστογράμμο: Πλαίσιο δραστηριοτήτων με βάση ένα παραμύθι

Ιστογράμμα 1: Πλαίσιο Δραστηριοτήτων με βάση ένα θέμα ευρύτερου ενδιαφέροντος

Δραστηριότητα

Επιχειρώντας τη σύζευξη δραστηριοτήτων στα πλαίσια γλωσσικών μαθημάτων με τις επιδιώξεις του ΑΠ Προσχολικής Εκπαίδευσης (2016) 3–6 ετών.

Βασικό κείμενο: Παραμύθι «Η Μαίρη Πινέζα» των Σούλας Μητακίδου και Ευαγγελίας Τρέσσου (2010, Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο).

Δουλεύοντας
στη βάση ενός
υλικού...

Σημεία προς συζήτηση στην ομάδα:

- Ποιες φαίνεται να είναι οι βασικότερες επιδιώξεις που μπορούν να επιτευχθούν μέσω των παρακάτω δραστηριοτήτων;
- Πώς θα μπορούσαν οι πιο κάτω δραστηριότητες να:
 - Διαφοροποιηθούν προκειμένου να ανταποκρίνονται σε παιδιά μικρότερης ή μεγαλύτερης ηλικίας;
 - Ενσωματωθούν σε μια ευρύτερη μαθησιακή εμπειρία που να περιλαμβάνει δραστηριότητες ενταγμένες στο παιχνίδι (ελεύθερο ή δομημένο) ή/και να αξιοποιούνται κέντρα μάθησης στην τάξη;
 - Συνδυαστούν/Επεκταθούν προκειμένου να εξυπηρετήσουν κι άλλες επιδιώξεις που αφορούν τη γλωσσική αγωγή;

Ποιες φαίνεται να είναι οι βασικότερες
επιδιώξεις που μπορούν να επιτευχθούν
μέσω των παρακάτω δραστηριοτήτων;

Ομάδα 1

1. Τα παιδιά καλούνται να απαντήσουν τα παρακάτω ερωτήματα:
- Ποια είναι η κεντρική ηρωίδα του παραμυθιού;
 - Που ήταν αρχικά το σπίτι της;
 - Πώς βρέθηκε στο παπούτσι του κυρίου Γεωργίου;
 - Πώς περνούσε καρφωμένη εκεί;
 - Ακολουθως πού κατέληξε;
 - Άλλαξε κάτι στη ζωή της όταν τα παπούτσια πέρασαν στον Τριαντάφυλλο;
 - Που κατέληξε, στο τέλος, η Μαίρη;

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Χρησιμοποιεί κείμενα διαφορετικών ειδών

(ε) αναγνώριση βασικού θέματος–προβλήματος–θέσης (με στήριξη)

2. Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν το μέγεθος και το χρώμα της γραμματοσειράς που χρησιμοποιείται για τη φράση «Έτσι νόμιζε» (μεγάλα γράμματα σε κόκκινο χρώμα σε άσπρο φόντο, εκτός από την τελευταία επανάληψη, όπου σε κόκκινο φόντο η φράση είναι γραμμένη με κίτρινα γράμματα) και εξηγήσουν τη σκοπιμότητα χρήσης αυτών των τρόπων (modes).

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

2. Αποκωδικοποιεί/δομεί νοήματα αντλώντας από γλωσσικά και άλλα στοιχεία

(δ) Αναγνώριση διαφορετικών μέσων και της συμβολής τους σε πολυτροπικά–ψηφιακά μέσα

3. Τα παιδιά καλούνται να συνεχίσουν την ιστορία της Μαίρης χρησιμοποιώντας στο τέλος τη φράση «Έτσι νόμιζε....» για να συνδέουν το ένα επεισόδιο με το άλλο.

ΟΜΙΛΙΑ

5. Να παράγει προφορικά κείμενα διαφορετικών ειδών:

–Εμπλέκεται σε διαφορετικές μορφές αφήγησης

Αφήγηση ιστοριών (ως προς την έκταση/δομή):

(γ) με την αναμενόμενη δομή μιας ιστορίας

(δ) με στόχο τον πειραματισμό με γεγονότα και χαρακτήρες σε ιστορίες

4. Τα παιδιά καλούνται να φανταστούν ότι η πινέζα συγκρατεί στον τοίχο μια λίστα για ψώνια γραμμένη από τον κύριο Γεωργίου. Η εκπαιδευτικός φέρνει στην τάξη 2–3 τέτοιες λίστες και τις συνεξετάζουν αντιπαραβολικά στην ολομέλεια προκειμένου να προκύψουν οι κοινές δομικές τους συμβάσεις και, ακολούθως, φτιάχνουν τη δική τους λίστα για ψώνια.

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

3. Παράγει – ομαδικά, αυτόνομα ή μέσω αντιγραφής – κείμενα διαφορετικών ειδών:

(α) Συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες συγγραφής κοινού κειμένου στην ολομέλεια με καταγραφή από την εκπαιδευτικό

Ομάδα 2

1. Η εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να σειροθετήσουν κάποιες επιλεγμένες εικόνες από το παραμύθι που δείχνουν τη Μαίρη στον τοίχο, τη Μαίρη καρφωμένη στο παπούτσι του κυρίου Γεωργίου, του Τριαντάφυλλου και, τέλος, στο κουτί με τα εργαλεία. Ένα παιδί κάθε φορά καλείται να σειροθετήσει και να δικαιολογήσει την επιλογή του και γίνεται ετεροαξιολόγηση στην ολομέλεια.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Χρησιμοποιεί κείμενα διαφορετικών ειδών

(ε) αναγνώριση βασικού θέματος–προβλήματος–θέσης (με στήριξη)

ΟΜΙΛΙΑ

5. Να παράγει προφορικά κείμενα διαφορετικών ειδών:

–Επεξηγεί και επιχειρηματολογεί (Αιτιολόγηση θέσεων)

2. Η εκπαιδευτικός ξαναδιαβάζει στα παιδιά το παραμύθι σταματώντας στο σημείο που αναφέρεται η φράση «Έτσι νόμιζε....» για να την τονίσει αυξάνοντας την ένταση της φωνής της και, διαβάζοντας τη φράση αυτή με πιο αργό ρυθμό και τις 7 φορές που επαναλαμβάνεται. Παράλληλα, δείχνει στα παιδιά με το δάχτυλο το σημείο όπου είναι γραμμένη κάθε φορά.

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

4. Αναγνωρίζει με παιγνιώδη τρόπο φθόγγους της γλώσσας (φωνήματα) και εξερευνά την καταγραφή τους με γραπτά σύμβολα (γραφήματα)

(β) ολιστική ανάγνωση οικείων λέξεων ή φράσεων

3. Η εκπαιδευτικός διαβάζει σε επόμενο μάθημα στα παιδιά το βιβλίο του Δημήτρη Μπασλάμ (2011, Εκδόσεις Επόμενος Σταθμός) όπου το μπαλόνι πετάει ψηλά στον ουρανό και ζητά από τα παιδιά να σχολιάσουν πόσο διαφορετικές οπτικές έχουν η πινέζα που βλέπει τον κόσμο από χαμηλά και το μπαλόνι που βλέπει τον κόσμο από ψηλά.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Χρησιμοποιεί κείμενα διαφορετικών ειδών

(στ) Σύνδεση και αντιπαραβολή κειμένων ή χαρακτήρων ή προοπτικών σε κείμενα

(ζ) Αξιοποίηση κοινωνικών γνώσεων/εμπειριών για σύνδεση με κείμενα

4. Η εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να φανταστούν ότι η πινέζα συγκρατεί στον τοίχο το πρόγραμμα του ιατροείου του κυρίου Γεωργίου, το οποίο συνεξετάζουν αντιπαραβολικά με άλλα προγράμματα προκειμένου να προκύψουν οι κοινές δομικές τους συμβάσεις, και αναδομούν το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου τους στη βάση των αναγκών και των ενδιαφερόντων τους.

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

3. Παράγει – ομαδικά, αυτόνομα ή μέσω αντιγραφής – κείμενα διαφορετικών ειδών:

(γ) Συμβολή στη διόρθωση και επέκταση κειμένων στην ολομέλεια

Ομάδα 3

1. Τα παιδιά συγκρίνουν τη ζωή της Μαίρης όταν τα παπούτσια στα οποία ήταν καρφωμένα τα φορούσε ο κύριος Γεωργίου με την περίοδο που τα φορούσε ο Τριαντάφυλλος ο κηπουρός.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Χρησιμοποιεί κείμενα διαφορετικών ειδών

(στ) Σύνδεση και αντιπαραβολή κειμένων ή χαρακτήρων ή προοπτικών σε κείμενα

2. Τα παιδιά καλούνται να καρφώσουν μια πινέζα στο δικό τους παπούτσι και να διηγηθούν την επόμενη μέρα πώς πέρασε αυτή η μέρα για την πινέζα.

ΟΜΙΛΙΑ

5. Να παράγει προφορικά κείμενα διαφορετικών ειδών:

–Εμπλέκεται σε διαφορετικές μορφές αφήγησης

Αφήγηση ιστοριών (ως προς την έκταση/δομή):

(γ) με την αναμενόμενη δομή μιας ιστορίας

(δ) με στόχο τον πειραματισμό με γεγονότα και χαρακτήρες σε ιστορίες

3. Τα παιδιά καλούνται να συνεχίσουν την ιστορία ζωγραφίζοντας σε χαρτί το αμέσως επόμενο επεισόδιο της ιστορίας της Μαίρης και αντιγράφοντας τη φράση «Έτσι νόμιζε», εάν και όπως μπορούν, για να την ενσωματώσουν στις εικονογραφημένες τους σελίδες.

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

1. Παράγει/σχεδιάζει κείμενα με αξιοποίηση ποικίλων μέσων έκφρασης

(β) Απόδοση κειμένου με μη λεκτικούς τρόπους

2. Αξιοποιεί με δημιουργικό τρόπο γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την παραγωγή γραπτού λόγου

(στ) Αντιγραφή οικείων λέξεων και φράσεων

4. Τα παιδιά καλούνται να φανταστούν ότι η πινέζα συγκρατεί στον τοίχο μια πρόσκληση σε διάλεξη, την οποία συνεξετάζουν με προσκλήσεις γάμων, γενεθλίων και βάπτισης προκειμένου να προκύψουν οι κοινές δομικές τους συμβάσεις, και φτιάχνουν τη δική τους πρόσκληση για τη γιορτή του νηπιαγωγείου τους χρησιμοποιώντας σύμβολα, σχήματα, λέξεις, και αριθμούς.

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

3. Παράγει – ομαδικά, αυτόνομα ή μέσω αντιγραφής – κείμενα διαφορετικών ειδών:

(α) Συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες συγγραφής κοινού κειμένου στην ολομέλεια με καταγραφή από την εκπαιδευτικό

Ομάδα 4

1. Τα παιδιά καλούνται να ανακαλέσουν από πού ξεκίνησε η Μαίρη και πώς κατέληξε μαζί με τα παλιοσίδερα στο τέλος του παραμυθιού;

ΑΝΑΓΝΩΣΗ–ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Χρησιμοποιεί κείμενα διαφορετικών ειδών

(ε) αναγνώριση βασικού θέματος–προβλήματος–θέσης (με στήριξη)

2. Δώσουν φωνή στη Μαίρη για να περιγράψει πώς πέρασε στα διάφορα ταξίδια της στο εξωτερικό με τον κύριο Γεωργίου.

ΟΜΙΛΙΑ

5. Να παράγει προφορικά κείμενα διαφορετικών ειδών:

–Εμπλέκεται σε διαφορετικές μορφές αφήγησης

Αφήγηση ιστοριών (ως προς την έκταση/δομή):

(γ) με την αναμενόμενη δομή μιας ιστορίας

(δ) με στόχο τον πειραματισμό με γεγονότα και χαρακτήρες σε ιστορίες

3. Συλλαβίσουν κτυπώντας παλαμάκια τη λέξη *πινέζα* και ακολούθως να σκεφτούν από ποια φωνούλα ξεκινά η λέξη. Στη συνέχεια να ψάξουν στην τάξη τους να βρουν άλλα αντικείμενα που το όνομα τους ξεκινά από την ίδια φωνούλα με αυτή («π»).

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

4. Αναγνωρίζει με παιγνιώδη τρόπο φθόγγους της γλώσσας (φωνήματα) και εξερευνά την καταγραφή τους με γραπτά σύμβολα (γραφήματα)

(α) Άσκηση στη διάκριση αρχικών (και τελικών) φθόγγων σε λέξη

4. Μπον σε ρόλο, του γιατρού κυρίου Γεωργίου, ο οποίος απευθυνόμενος στη γραμματέα του της παραπονιέται ότι έχασε την κίτρινη πινέζα που κρατούσε το μπλοκ του και πρέπει να την αντικαταστήσει.

ΟΜΙΛΙΑ

4. Εμπλέκεται σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας προσαρμόζοντας ανάλογα το ύφος του

(γ) Αξιοποίηση μη λεκτικών εκφραστικών μέσων και παραγλωσσικών στοιχείων (π.χ. χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου, τόνος, ένταση, ρυθμός κ.λπ.)

Συζήτηση

Ερωτήσεις & Σχόλια

Βιβλιογραφία

- Γούτσος, Διονύσης (2012). *Γλώσσα. Κείμενο, Ποικιλία, Σύστημα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Macken, Mary, Kalantzis, Mary, Kress, Gunther, Martin, Jim and Bill Cope (1989). *A Genre-Based Approach to Teaching Writing, Years 3-6, Book 1*. Sydney: Directorate of Studies, N.S.W. Department of Education.
- Χοντολίδου, Ελένη (1999). Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής 1*. Διαθέσιμο στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/thematikes/print/3/index.htm>

- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου (2016). *Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (3-6 χρονών)*. Διαθέσιμο στον παρακάτω σύνδεσμο:

http://archeia.moec.gov.cy/sd/270/dee_nip_proscholiki_ekpaidefsi.pdf